

50 jaar Stalstudio-Kato!

Artistieke leiders

Leo Dewals is de geestelijke vader van Stalstudio; oprichter, stichter en eeuwige Staller in hart en nieren. Hij begon met toneellessen te geven in de Stedelijke Academie van Vilvoorde, met als directeur Mr. Poskin. Hij was beroepsacteur en speelde gastrollen in o.a. "Thuis", "Wittekerke", "Recht op Recht", "Witse", "Flikken", "Maria Speermalie" en nog vele andere. Hij was tevens leraar aan het Koninklijk Conservatorium in Brussel en gaf er les aan o.a. Luk De Koninck, Jaak Van Assche, Tessy Moerenhout, Gilda De Bal, Josse De Pauw, Tuur De Weert, René Verreth. Hij werd producer bij de VRT, toenmalige BRT(n) en was producer van o.a. "Maria Speermalie".

Zijn echte droom kon hij realiseren in 1968 met de start van zijn eigen theater: Stalstudio. Niet zonder zijn echtgenote, Sidonie Bruls, beter bekend als Donneke. Zij was zijn steun en toeverlaat. Zonder Donneke's goedkeuring kon hij het zich niet permitteren om zes op zeven dagen per week in Stalstudio te zijn. Al zijn regies, zijn eigen manier van les geven, zijn strikte regels om Stalstudio te leiden, was en is een unicum. Wat hij zijn leerlingen vooral meegaf was de **passie** voor het toneel.

Leo speelde vaak ook zelf mee! *"De Maxibulen"* (1973), *"Maak madam niet wakker"* (1975), *"De uil en de poessikat"* (1976)

Zonder hem zouden we geen 50 jaar kunnen vieren, zonder hem zouden we niet nog altijd enig zijn in Vlaanderen; nl. een academische opleiding èn over een eigen theatertje beschikken! Mogen we dit nog jarenlang koesteren!

Leo Dewals stopte ermee in 1996.

Hij heeft zijn pensioen meer dan verdiend! Even dook Jos Van Geel op als opvolger maar al snel werd hij vervangen door Tessy Moerenhout maar ook zij kon de combinatie van leerkracht en artistiek leider niet aan. Het vergde te veel van hun energie en tijd. We mogen niet vergeten dat een Staller altijd een beetje getrouwd is met zijn Stal. Het is een relatie zoals een ander...

Mevrouw Cabus die toen directrice was van de Stedelijke Academie (zij verving de op pensioen gestelde Mr. Poskin) stapte naar Leo met de vraag wat er haar te doen stond. Leo zei haar dat ze Marinelle moest bellen; *“zit zit ergens in Gent, zij is de enige die mij kan vervangen”*. Toen ik haar telefoontje kreeg, heb ik niet gearzeld en ben ik terug naar “huis” gekomen; dat snel met “tweede thuis” zou worden.

Ik was er gestart als leerling in 1976. Ik mocht er meteen meedraaien in “Het ei” en replek geven aan Liliane Van Tilborgh die toen afstudeerde. Ik herinner mij de eerste aanvaring met Leo. Het fragment waarin ik haar replek gaf, kwam uit “Antigone” en zij speelde de titelrol en ik haar zus, Ismène. Liliane had toen pikzwart haar en ik dacht “als ik haar zus speel, verf ik mijn haar ook zwart” (ik had bruin haar). De eerstvolgende repetitie kwam de uitbrander! *“t Is niet omdat ge haar zuster speelt, dat ge hetzelfde haarkleur hebt god*****domme”*. Mijn eerste les was geleerd: altijd eerst overleggen met je regisseur!

Wat ik van Leo geleerd heb, is de **passie** voor het toneel. Die wilde ik ook meegeven aan mijn leerlingen. “Talent,” zei ik altijd, “talent kan je niet aanleren, dat heb je of dat heb je niet. Ik kan je wel helpen om dat talent te ontplooien”. 123 leerlingen heb ik de revue/Stalstudio zien passeren gedurende de twintig jaar dat ik leerkracht en artistieke leider was. ‘k Was tevens artistiek verantwoordelijk voor 52 producties. De trend van Leo om afgestudeerden en leerlingen samen in een productie te zetten, heb ik altijd nagestreefd. De regisseurs die ik binnenhaalde waren allemaal beroepsmensen zodat iedereen nog kon leren. Altijd die artistieke lat hoger en hoger leggen, altijd proberen om een speler uitdagingen te geven. Dàt is toneel!

Een zalige tijd! We hebben keihard gewerkt, veel gelachen ook maar bovenal ben ik fier op de mooie producties die we samen gemaakt hebben.

In januari 2013 ben ik omwille van gezondheidsredenen gestopt met lesgeven. Mevrouw Cabus liet me mijn opvolger zelf aanduiden. Ik vond die in **Prisca Heylbroeck**.

In juni 2018 heb ik de fakkel van artistieke leider ook aan Prisca doorgegeven. Ze heeft dezelfde **passie** voor toneel; wat kan de Stal zich nog beter wensen?!

Marinelle De Winne

Mijn eerste ontmoeting met Stalstudio was bij de voorstelling “Lear NV” in 2007. Tristan Versteven, de regisseur, had me uitgenodigd en ik was meteen gecharmeerd door de sfeer van dit kleine goed verborgen theatertje in ’t midden van een prachtig groene park. Wat een mooie plek!

Twee jaar later belandde ik er opnieuw op uitnodiging van Nathalie Haspeslagh, de auteur van “Monaloog” in een regie van Marinelle De Winne. De zaalinrichting bleek helemaal anders opgezet, speciaal voor deze productie zaten de toeschouwers in blokken rond het speelvak. Toen dacht ik, die durven wel op alle vlakken buiten de lijntjes kleuren!

Nog eens twee jaar later, in 2011, kwam Marinelle naar een voorstelling in mijn regie kijken. Na afloop hadden we een best wel intens gesprek over theater. Ik voelde dat theater in haar bloed zat en dat ze Stalstudio in haar hart koesterde. We deelden zonder twijfel dezelfde passie voor theater!

En weer twee jaar later kreeg ik de kans om “The light of a fading star” te regisseren bij Stalstudio. Ik maakte kennis met een ploeg zeer enthousiaste en gedreven mensen: alle facetten van de productie werden ondersteund op een professionele manier. Heerlijk voor een regisseur!

Tezelfdertijd werd ik meteen ook gevraagd om de lessen toneel te geven. Geen sprake meer van het voorzichtige tweejaarlijkse contact maar hardcore ondergedompeld worden in het Stalstudiobad!

En het klikte ...

De volgende jaren staken Marinelle en ik met z’n tweeën onze schouders onder Stalstudio, zij nam het artistieke gedeelte op zich en ik richtte me op de opleiding.

En nu, september 2018, ga ik alleen van start als artistiek leider en docent van Stalstudio.

Gesterkt door de gedachte dat ik steeds op de steun van Marinelle mag rekenen. Gesteund door de band die ik opgebouwd heb met alle spelers, leerlingen en medewerkers.

Dat Stalstudio al 50 jaar lang publiek blijft boeien met eigenzinnig theater is bewonderenswaardig. Dat Stalstudio nog steeds mensen kan aantrekken die willen excelleren en de lat hoog durven leggen is, in deze fastfoodtijden, lovenswaardig.

Hoog inzetten, professioneel engagement, kritisch reflecteren, hedendaagse en visionaire aanpak, ... hiervoor wil ik mij de komende jaren inzetten als artistiek leider van Stalstudio. Ik ben oprecht fier dat ik in navolging van Marinelle De Winne, en oprichter Leo Dewals, de koers van Stalstudio mag verderzetten met alle gedrevenheid en passie voor theater die ik in mij heb.

Prisca Heylbroeck